

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра психології та суспільно-гуманітарних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)
навчальної дисципліни «Психологія особистості»
на 2024/2025 навчальний рік

1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	очна
Рік підготовки, семестр	2 рік/4 семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	4/120
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль
Мова викладання	українська
Розміщення курсу	Google classroom

2. Інформація про викладача

1. Викладач: *Мельник Марина Юріївна*, доцент кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, кандидат педагогічних наук, старший дослідник.

Робочий кабінет (№102), графік роботи: понеділок-п'ятниця 10:00-18:00.

2. Віртуальний офіс: E-mail: m.melnyk@istu.edu.ua, посилання на вебінар Google Meet в Google classroom, графік консультацій: вівторок 13:00-15:00.

Більше інформації про викладача можна знайти на сторінці [кафедри](#) офіційного сайту Університету.

3. Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: оволодіння знаннями з сучасних проблем психології особистості; формування уявлення щодо сучасних практик дослідження особистості та умінь аналізувати психологічну структуру особистості.

Завдання навчальної дисципліни:

ознайомлення студентів з базовими знаннями:

- предмет, місце і роль психології особистості у системі загальнонаукового і психологічного знання;
- основні наукові напрямки у вивченні особистості;
- теоретичні концепції щодо сутності і структури особистості та етапів її розвитку;
- індивідуально-психологічні та соціально-психологічні характеристики особистості та методики діагностики індивідуально-психологічних якостей особистості.

формування умінь:

- застосовувати та пояснювати основні поняття та категорії психології особистості;
- аналізувати психологічну структуру особистості;
- критично оцінювати психологічні дослідження особистості, здійснені в різних методологічних підходах;

розвиток у здобувачів таких комунікаційних навичок:

- аргументовано висловлювати і відстоювати власну думку у обговорюванні дискусійних питань щодо актуальних проблем сучасних напрямів вивчення особистості;
- командної роботи при колективному обговоренні проблемних ситуацій та комплексних завдань;

формування здатності застосовувати знання та навички самостійно та відповідально:

- формування здатності самостійно обґрунтовувати та обирати ефективні методиками діагностики та розвитку індивідуально-психологічних якостей особистості.

Навчальна дисципліна вносить вклад у формування таких компетентностей та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК9. Здатність працювати в команді. Здатність до створення команди однодумців та прийняття ефективних рішень у груповій діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- ФК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формувати аргументовані висновки та рекомендації.
- ФК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Пререквізити: здатність критично оцінювати інформацію, що стосується психології, уміти розрізняти наукову та популярну психологію, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку психології як науки, її місця у загальній системі наукових та практичних знань, здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом загальної психології, здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

Рекомендовані навчальні матеріали та ресурси

Основні:

1. Карпенко З. Аксіологічна психологія особистості : монографія. 2-ге вид., перероб., доп. Івано-Франківськ. 2018. 718 с.
2. Кацавець Р. С. Психологія особистості : навч. посіб. Київ : Алерта, 2021. 134 с.
3. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 364 с.
4. Особистість та її історія : кол. моногр. / за ред. Н. В. Чепелевої, М. В. Папучі. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 538 с Психологічні основи розвитку особистості : монографія / за заг. ред. В. Й. Бочелюка, за ред. М. А. Дергач. Запоріжжя : Просвіта, 2019. Т. 6. 414 с.
5. Столяренко О. Психологія особистості. Київ : Центр учб. літ-ри, 2021. 280 с.

Допоміжні:

1. Андросович К.А. Соціальний розвиток особистості у суспільстві інформаційних технологій. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи*: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. К.: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2023. № 1 (60). С. 111-122. <http://tppjournal.com.ua/n60y2k23a9.html>
2. Андросович К.О., Завацька Н.С., Турбан В.В., Волошин В.М., Сафонов А.Ю., Царенок В.О. Особистісний розвиток молоді: соціально-психологічне опосередкування в умовах транзитивного соціуму. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи*: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. К.: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2024. № 3(65) Т.2, с.179. С.113-123. http://tppjournal.com.ua/n65y2k24_tom_2_a10.html
3. Мельник М., Малиношевська А., Андросович К. Генеративний штучний інтелект у психології: значення та рекомендації для науки та практики. Інститут інформаційних технологій , vol. 103, вип. 5, стор. 188–206, жовтень 2024 р., doi: 10.33407/itlt.v103i5.5748. URL:<https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5748>
4. Науковий психологічний журнал «Психологія і особистість». №1 (25) 2024. 250с. URL: <https://psychpersonality.pnpu.edu.ua/issue/view/17754/10565>
5. Папуча М. В., Наконечна М. М. Теоретичні основи психології особистості : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 60 с.
6. Психологічна діагностика обдарованості учнів : методичні рекомендації / Н. А. Бельська, М. Ю. Мельник. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. 170 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740921/>
7. Рейтингові шкали оцінки проявів обдарованості : методичні рекомендації / Н. А. Бельська, М. Ю. Мельник. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740920/1/Мельник_Рейтингові%20шкали_2023.pdf
8. Психологічна діагностика обдарованості учнів : методичні рекомендації / Н. А. Бельська, М. Ю. Мельник. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. 174 с.
9. Personality Psychology: Domains of Knowledge About Human Nature. Second Canadian Edition. – McGraw-Hill Ryerson Limited, 2020. 768 с.
10. The SAGE Handbook of Personality and Individual Differences. Edited by Virgil Zeigler-Hill and Todd K. Shackelford. SAGE Publications Ltd, 2018. 671 p.

Інформаційні ресурси:

1. Міжнародний журнал рецензованих наукових досліджень психології особистості: Journal of Personality: URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14676494>
2. Міжнародний журнал рецензованих сучасних досліджень соціальної психології та психології особистості: Journal of Personality and Social Psychology. URL: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp>
3. Міжнародний журнал рецензованих досліджень з психології особистості: The International Journal of Personality Psychology. URL: <https://ijpp.rug.nl/issue/archive>
4. Міжнародний рецензований журнал інноваційних досліджень психології особистості: Journal of Research in Personality. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-research-in-personality>

4. Організація вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Форми занять (найменування, кількість годин)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ. КЛАСИЧНІ ТА СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ОСОБИСТОСТІ.			
Тема 1. Предмет психології особистості. Сутність поняття «особистість» у психології			
	Лекція 1 - 2 год.	Опитування	2
	Самостійна робота – 7 год	Див.примітку*	
Тема 2. Поняття активності і спрямованості особистості			
	Лекція 2 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 1 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	11
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 3. Концепції особистості фрейдизму і неофрейдизму			
	Лекція 3 - 2 год.	Опитування	2
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 4. Диспозиційний напрям у дослідженні особистості			
	Лекція 4 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 2 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	11
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 5. Гуманістичний напрям у психології особистості			
	Лекція 5 - 2 год.	Опитування	2
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 6. Когнітивний підхід в психології особистості			
	Лекція 6 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 3 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	12
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 7. Теорії особистості психологів США і Європи			
	Лекція 7 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 4 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	12
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Разом поточна робота			60
	Модульний контроль 1 (2 год.)	Комп'ютерне тестування	40
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ			
Тема 8. Індивідуально-психологічні властивості особистості			
	Лекція 8 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 5 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	11
	Самостійна робота	Див.примітку*	

	– 5 год		
Тема 9. Соціально-психологічна характеристика особистості			
	Лекція 9 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 6 – 2 год	Перевірка індивідуального завдання	11
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 10. Потребово-мотиваційна сфера особистості			
	Лекція 10 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 7 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	12
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 11. Характеристика емоцій особистості			
	Лекція 11 - 2 год.	Опитування	2
	Самостійна робота – 5 год	Сучасний підхід до дослідження емоцій	
Тема 12. Психічні стани			
	Лекція 12 - 2 год.	Опитування	2
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 13. Поведінка особистості			
	Лекція 13 - 2 год.	Опитування	2
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Тема 14. Розвиток і формування особистості			
	Лекція 14 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 8 – 2 год	Перевірка індивідуального завдання	12
	Самостійна робота – 5 год	Див.примітку*	
Разом поточна робота			60
	Модульний контроль 2 (2 год.)	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем			100

Примітка. Завдання та запитання з матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання, включені до індивідуальних завдань та тестових завдань з модульного контролю.

5. Політика навчальної дисципліни

5.1. Політика щодо відвідування занять

- аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно з розкладом, який розміщений на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Розклад](#));
- права, обов'язки та основні правила поведінки здобувачів освіти протягом навчання в Університеті регламентується [Правилами внутрішнього розпорядку для здобувачів](#).

5.2. Політика оцінювання навчальних досягнень здобувачів

- система, шкали та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені у Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»;

- орієнтовані критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Орієнтовані критерії](#)).
- Практичні заняття оцінюються в залежності від складності завдання та досліджуваної теми і варіюють. **Критерії оцінювання:**
 - від 0 до 12 балів* (де 0 балів – не виконання відповідного завдання без поважних причин. 1–4 бали – виконання завдання та оформлення роботи зі значною кількістю помилок. 5–9 бали – виконання завдання, оформлення та захист завдання з кількома негрубими помилками. 10–12 балів – виконане завдання характеризується підвищеною складністю; має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність);
 - від 0 до 11 балів* (де 0 балів – не виконання відповідного завдання без поважних причин. 1–4 бали – виконання завдання та оформлення роботи зі значною кількістю помилок. 5–8 бали – виконання завдання, оформлення та захист завдання з кількома негрубими помилками. 9–11 балів – виконане завдання характеризується підвищеною складністю; має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність).
 - Опитування** складається з кількох тестів, що оцінюються визначеною кількістю балів. Якщо тест виконаний правильно, то здобувач отримує цю кількість балів, якщо неправильно, то нуль балів.
- Правила призначення заохочувальних балів. Заохочувальні бали: участь та публікація тез у студентській конференції - 5 балів; участь у роботі наукового гуртка «Психологічні студії» – 5 балів; участь у виконанні НДР кафедри – 20 балів.
- Визначені силабусом навчальні завдання є обов'язковими для виконання здобувачами освіти. Розподіл балів за окремі завдання вказаний у розділі 5 «Організація вивчення навчальної дисципліни».
- Максимальна кількість балів за поточну роботу упродовж кредитного модуля становить 60 балів, мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового оцінювання кредитного модуля становить 30 балів; максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання модульного контролю становить 40 балів;
- можуть бути визнані та зараховані (повністю чи частково) у межах навчальної дисципліни результати навчання, досягнуті здобувачем поза навчальними заняттями в ЗВО «МНТУ» через формальну освіту (на основі додатку до диплому чи академічної довідки), що регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу](#), або неформальною, інформальною освіту (через процедуру визнання, яка регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти).

5.3. Політика щодо дедлайнів та перескладання

- усі передбачені програмою завдання мають бути виконані у встановлені викладачем терміни;
- робота, яка здається здобувачем менше ніж за п'ять робочих днів до модульного контролю без поважних причин, не перевіряється викладачем;
- здобувачу, який не здав роботу у встановлені терміни з поважних причин, надається можливість здати її після встановленого терміну за погодженням із викладачем;
- ліквідація академічної заборгованості відбувається у встановлені графіком освітнього процесу терміни та у порядку, передбаченим у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.4. Політика дотримання принципів академічної етики та доброчесності

- здобувачі мають дотримуватись принципів академічної етики та доброчесності наведених у [Кодексі академічної етики](#) та [Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).
- порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність, передбачену чинним законодавством та наведеним вище

положенням;

- Університет визнає важливість різноманітності студентського контингенту і прагне до створення комфортного інклюзивного та справедливого середовища для навчання різних категорій здобувачів. Будь-яка поведінка (включно з переслідуваннями, сексуальними домаганнями, дискримінацією, розпалюванням ворожнечі), яка загрожує цій атмосфері, не допускається. Інформація про прояви такої поведінки учасниками освітнього процесу під час занять має бути негайно доведена до викладача навчальної дисципліни чи адміністрації Університету.

5.5. Політика оскарження результатів підсумкового контролю

Порядок оскарження результатів підсумкового контролю (кредитний модуль чи атестація) регулюється розділом 6 [Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.6. Політика комунікацій

Комунікації з викладачем:

- усі обов'язкові для виконання завдання з навчальної дисципліни, рекомендації до їх виконання, максимальна кількість балів та дедлайни викладені у розділі «Завдання» відповідного навчального курсу у Class Room;
- усі важливі повідомлення для здобувачів викладач розміщує у розділі «Стрічка» відповідного навчального курсу у Class Room;
- усі виконані завдання здобувач повинен завантажувати для перевірки до навчального курсу у Class Room;
- викладач перевіряє виконане здобувачем завдання протягом наступних трьох робочих днів після завантаження роботи та виставляє отриману оцінку до електронного журналу навчального курсу у Class Room;
- при проведенні заняття у форматі відеоконференцій камери здобувачів мають бути ввімкнені протягом усього заняття;
- індивідуальні консультації викладач надає здобувачам офлайн у приміщенні та за графіком, визначеними у силабусі, або онлайн у віртуальному офісі за визначеним графіком.

Комунікації в групі

Викладач заохочує дискусії із спірних питань та проблем, що розглядаються у межах навчальної дисципліни, висловлювання власної точки зору здобувачів на предмет їх вирішення. Обговорення та дискусії мають вестись у обстановці поваги до іншої точки зору, шанобливого ставлення до думок опонентів. Критика має бути конструктивною та обґрунтованою.

Силабус навчальної дисципліни складено доцентом кафедри, кандидатом педагогічних наук, старшим дослідником, Мариною МЕЛЬНИК

«Погоджено»

Гарант освітньої програми

доктор психол. наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)

Ухвалено рішенням кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук (протокол №7 від 10.01.2025 року)

Завідувачка кафедри

доктор психол. наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)